

Remissvar

2020–474

2020–12–14

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter för upp till två anställda

Fi 2020//04277

SAMMANFATTNING

Regeringen föreslår att arbetsgivaravgifterna för den andra anställda ska sänkas tillfälligt mellan 1 juli 2021 och 31 december 2022. Regeringens skäl till att sänka arbetsgivaravgiften tillfälligt för den andra anställda är att företag får svårt att anställa på grund av covid-19-pandemin. Sänkningen innebär att endast ålderspensionsavgiften på 10,21 procent av lönen ska betalas. Arbetsgivaravgiften sänks därmed med 21,21 procentenheter. Sänkningen omfattar både företag med en anställd som anställer ytterligare en person och ensamföretagare som anställer två personer. Löneandelar över 25 000 kronor i månaden omfattas inte av sänkningen av arbetsgivaravgiften.

Konjunkturinstitutet avstyrker regeringens förslag. Det finns inga särskilda skäl till att en sänkning av arbetsgivaravgiften endast ska omfatta den andra anställda. Däremot har lägre arbetsgivaravgifter vid nyanställningar sannolikt en relativt god effekt på sysselsättningen i en lågkonjunktur, men bör i så fall även omfatta företag med två eller fler anställda.

ÖVERVÄG ETT MARGINELLT SYSSELSÄTTNINGSTÖD SOM OMFATTAR FLER

Tidigare i år kom regeringen med ett förslag om att arbetsgivaravgiften för den första anställda skulle sänkas permanent. Konjunkturinstitutet tillstyrkte förslaget, främst med argumentet att det finns en kostnad av att gå från egenföretagare till arbetsgivare och att den kostnaden kan subventioneras.¹ Denna kostnad bedöms i hög grad vara oberoende av om antalet nyanställda är en eller fler än en.

Argumentet för lägre arbetsgivaravgifter för den andra anställda är svagare. Kostnaden av att gå från att vara ensamföretagare till att bli arbetsgivare har redan subventionerats i och med sänkningen av arbetsgivaravgiften för den först anställda. Därför bör denna sänkning betraktas som en sänkning av arbetsgivaravgiften vid nyanställningar i syfte att ge incitament för företag att anställa fler personer – ett så kallat marginellt sysselsättningsstöd.

¹ Se remissvaret "Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den första anställda görs permanenta" på www.konj.se.

Tidigare sänkningar av arbetsgivaravgiften har visat sig ha positiva, men små, effekter på sysselsättningen.² Sänkningen som regeringen föreslår omfattar enbart nyanställningar, inte befintliga anställningar, och torde därför ha högre sysselsättningseffekter och därmed lägre dödviktseffekter.³ Endast löneandelar under 25 000 kronor i månaden omfattas vilket också torde öka förslagets träffsäkerhet eftersom det är främst inom branscher med ett relativt sett lägre löneläge där sysselsättningen minskat som mest under covid-19-pandemin.

De positiva effekter på sysselsättningen som sänkningen har är sannolikt större i en lågkonjunktur, som Konjunkturinstitutet bedömer att Sverige kommer befinna sig i under perioden som arbetsgivaravgiften sänks, än i en högkonjunktur. Men dessa positiva effekter på sysselsättningen finns även för företag med fler än en anställd. Sänkta arbetsgivaravgifter för företag som anställer ytterligare en person skulle därför kunna omfatta alla företag. Det relativa värdet av det marginella sysselsättningsstödet faller med företagets totala arbetskostnader och stödet skulle främst ha effekt på sysselsättningen i små företag. Ett annat alternativ är att det marginella sysselsättningsstödet skulle kunna beräknas utifrån en relativ ökning av personalen, det vill säga att företag som ökar antalet anställda med en viss procent får betala lägre arbetsgivaravgifter för dessa anställda. För att begränsa de offentligfinansiella kostnaderna kan det marginella sysselsättningsstödet vara generösare för mindre företag.

Konjunkturinstitutet påtalade i det tidigare remissvaret att tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter kan leda till att anställningar upphör när arbetsgivaravgifterna höjs igen. Denna bedömning kvarstår. Är sänkningen av arbetsgivaravgiften tillfällig finns goda skäl att tro att en eventuell övervältring på lönerna kommer vara låg.⁴ Men skulle sänkningen permanentas kan de sänkta arbetsgivaravgifterna till stor del övervältras på lönerna i de små företagen och sysselsättningseffekten uteblir i hög grad.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Jonas Kolsrud.

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

² Se Saez, E., B. Schoefer och D. Seim (2019), Payroll taxes, firm behavior, and rent sharing: Evidence from a young workers' tax cut in Sweden, *American Economic Review*, vol. 109, sid. 1717-63. Sänkningen av arbetsgivaravgifter för unga 2008 ökade sysselsättningen och gällde alla anställda, både nyanställda och befintligt anställda, under 26 år, och sedan 27 år.

³ Dödviktseffekter innebär att arbeten som blivit till utan subvention – här en sänkning av arbetsgivaravgiften – ändå subventioneras. Subventionen sker därmed i onödan.

⁴ Forskning visar att tillfälliga marginella sysselsättningsstöd inte behöver vältras över på lönerna, se Cahuc, P., S. Carcillo och T. Le Barbanchon (2019), The effectiveness of hiring credits. *The Review of Economic Studies*, 86(2), 593-626. Studien finner ingen övervältring på lönerna av ett tillfälligt marginellt sysselsättningsstöd som infördes i Frankrike under finanskrisen. Även Saez m.fl. (2019) finner ingen övervältring på lönerna. Detta beror sannolikt på att efterfrågan på den subventionerade arbetskraften är elastisk (priskänslig). Teoretiskt är efterfrågan på arbetskraft mer priskänslig i lågkonjunkturer och när subventioner riktas mot grupper där lägstalöner binder, vilket ofta är fallet bland ungdomar och för anställningar i lägre lönelägen.